

# Företagsamma Sydösterbotten 2017



## Gör egna delar till gamla traktorer

■ Det är inte bara traktorservice och -reparationer som gäller för Moto-Check i Norrnäs. De tillverkar och säljer också delar och tillbehör till Zetor veterantraktorer. Bengt Erik Bengsén är selsatt med ett cylinderlock medan Linda Bengsén skruvar ihop en lampa. Sidan 2-3

Nischat i stället för volym är familjen Enbergs affärsidé. Sidan 4

Ljuset är A och O då Nina Lähdemaa jobbar. Sidan 6-7

**SYD-ÖSTERBOTTEN** **120**  
år

TORS DAG 26 OKTOBER 2017



■ Det hela började med försäljning av nya Zetor-traktorer på 1970-talet. I dag tillverkar och säljer Moto-Check i Norrnäs delar och tillbehör till Zetor veterantraktorer.

# Efterfrågade traktordelar från Norrnäs

Bengt Erik Bengsén är den här dagen sysselsatt med sedvanlig service av en 25-30 år gammal Zetor-traktor. Dottern Linda tillverkar en kylarkork enligt modell av en originalkork.

Just traktorservice och -reparationer är en del av verksamheten hos Moto-Check i Norrnäs. En specialitet är att tillverka och sälja delar och tillbehör till Zetor veterantraktorer.

Också sonen Kaj, som arbetar på Närko, ger en hjälpande hand då olika delar ska tillverkas.

Tack vare nischen med delar till veterantraktorer har företaget fått kunder även från utlandet. Under högsäsong är det paket på paket med delar som lämnar verkstaden i byn.

Frun Britt-Louise, som sköter kontoret tillsammans med dottern, har stundtals fullt sjä med paketen.

## Märket slumpade sig

Bengt Erik Bengséns företagande tog sin början redan

under skoltiden då han sålde sin första nytillverkade traktor. Att det blev Zetor var en slump. Han råkade helt enkelt få kontakt med importören i Helsingfors.

Tack vare att han varit på kurser i Zetor-fabriken i Brno, Tjeckien och hos tjeckiska Zetor-importören i Finland fick han bra kunskap om fordonen.

Bengsén sålde nya traktorer tills en ny aktör tog hand om försäljningen 1980. Då fick han fortsätta med service och reservdelsförsäljning i deras regi. Det samarbetet fortsatte in på 2000-talet.

–Numera är vi fria aktörer. Vi skaffar delarna själva och servar i egen regi, säger han.

Numera är försäljningen av Zetortraktorer minimal i Finland.

–Den har minskat av naturliga orsaker. En orsak är att jordbrukare slutar.

De politiska omvälvningarna i östländerna och övergången till privat ägande påverkade även traktorfabri-

ken på 2000-talet innan de fick igång tillverkning på nya sätt, enligt nytt ekonomiskt tänkande och marknadsföring. I dag går det bra för fabriken med nytillverkning och marknadsföring i andra länder.

## Handarbete som gäller

Så småningom började företaget tillhandahålla delar till gamla traktorer. Det har gjort att de fått in en fot på marknaden i många olika länder, där restaureringen av veterantraktorer har blivit en stor sak.

–Det är svårt, för att inte säga omöjligt, att få tag i nya delar till gamla Zetor-traktorer från 1950- och 1960-talet, säger Bengt Erik Bengsén.

De delar som de anser inte går att reparera nytillverkas. Då arbetet kräver mera avancerad teknik som en CNC-maskin tar de hjälp av en firma i Malax, bland annat med bearbetning av cylinderlocken.

Han visar på ett cylinderlock till en gammal Zetor från 1950-talet. Då och då tillverkar de cylinderlock. Nu ska de snart gjuta fler lock.

–Orsaken är att vi i somras sålde många av dem, säger han.



Det är hela vägen fråga om handarbete med de olika delarna och han berättar att man kan ta betalt för bara en bråkdel av den tid som läggs ner. Det gäller ändå att arbeta på finländska villkor och går inte an att konkurrera med Kina och Indien.

På sommaren är vissa delar mera populära då intresserade traktorägare på utställ-

ningar ser delar de själva inte har.

## Piggnar till på våren

Hos Moto-Check är det lugnare under hösten. Då ska nya delar tillverkas och sättas i hyllan. Strax före jul piggnar handeln till. Då ska traktorägarna fylla på sina förråd så de har något att göra under den långa julhelgen.

–Till påsken är det tydliga tecken på att någonting är på gång. Till första maj är det snabba leveranser som gäller. Då ska traktorn ut ur garaget och ut på den första resan för säsongen. Det är också bråttom inför sommarens utställningar, säger Bengt Erik Bengsén.

Då företaget sänder iväg delar ger de instruktioner och

## Till första maj är det snabba leveranser som gäller.

BENGT ERIK BENGSÉN

GLASÖGON

OPTIK

HÖSTNYHETER

VARILUX X series™

Med Varilux X series progressiva glas får du ett förbättrat steglöst seende. Du ser varje detalj inom en armlängds avstånd, samt allting på långt håll. Ditt närseende utvidgas som aldrig tidigare, du behöver inte jaga den rätta punkten i glaset.

NYGÅRDS OPTIK

NÄRPES ■ SYNCENTER

NÄRPESVÄGEN 14 64200 NÄRPES TEL.(06)2241138 www.nygardsoptik.fi

VI HAR ÖPPET MÅN-FRE 9.00-17.00. LÖ STÄNGT

KONTAKTLINSE

Försäljning och service av värmepumpar  
Besök [www.kylservice.fi](http://www.kylservice.fi) för mer info

TOSHIBA MITSUBISHI ELECTRIC

DAIKIN Panasonic

KYLSERVICE  
J. Westling

tel. 0500 240 312  
e-post: [info@kylservice.fi](mailto:info@kylservice.fi)  
[www.kylservice.fi](http://www.kylservice.fi)

Förnya din skog med Mellanås plantor.

Mellanå Plant

Dagsmark © (06) 229 2211  
[www.mellanaplant.fi](http://www.mellanaplant.fi)





Bengt Erik Bengsén utför sedvanlig vinterservice på en traktor. Oljebyte ingår och dessutom ska lampor bytas.



Linda Bengsén beundrar en blå Zetor från 1963 som är familjens egen. Den rustades upp i somras.



I en del av verkstaden inhyser Bengt Erik Bengsén en gammal, rostig tuffare från 1956. Den är en av de sammanlagt 30-talet traktorerna på gården.

goda råd. Enligt Bengsén brukar det bli problem om sådana som inte har ett hum börjar på själva.

I Finland och andra länder var man ute tidigare med veteranklubbar än i Tjeckien, där Zetor tillverkas.

– De frågade, på tal om delar till gamla traktorer, om det var så fattigt i Finland att vi körde med så här gamla traktorer, säger han.

Numera har man också i tillverk-

ningslandet fått upp ögonen för gamla traktorer. Moto-Check har till exempel sålt nyttillverkade stänkskärmar till Tjeckien och Slovakien.

– Men nu försöker de kopiera av våra delar och ta tillbaka det som de förlorat tidigare.

**Vill fortsätta arbeta**

Linda Bengsén har arbetat i företaget sedan 2010. Hon sköter förutom en del tillverkning bland annat da-

tasidan. Självt använder Bengt Erik Bengsén datorn så lite som möjligt. Men han medger att företaget har nytta av att kunna sätta ut bilder på reservdelar på nätet.

– För, då det handlade om faxen, blev det bara en svart, suddig massa av bilden, säger han.

Tack vare arbetet har han lärt sig att med enkla ord komma tillrätta på andra språk.

– Det underlättar kontakten och

uppskattas mycket av motparten.

Den 67-åriga företagaren har inga planer på att gå i pension. Han menar att det inte går an att sluta arbeta.

– Det slutar inte lyckligt. Det är bäst att fortsätta i gamla spår.

Men då det blir så dags att sluta är det inte omöjligt att dottern tar över.

– Hon har ögon för arbetet och är noggrann. Hon klarar det bra.

Självt menar hon att hon tar det som det kommer.

da från 1947.

Vart och ett av barnen har också sin egen traktor. Linda har en gammal Zetor från 1966 som hon använder för arbeten på gården. När tiden medger ska man måla upp en Zetor 25K från 1954, som funnits i hemgården, och som Kaj ska ha.

Nu har också 7-åriga sonsonen Colin framfört önskemål om service av hans Z25 A 1960 som han ämnar köra med.

– Äldsta traktorn, en Zetor 15 från 1947, måste vi helst redan i vinter med gemensamma krafter få ihop-satt.

Vevaxeln och svänghjul har varit på reparation och kom tillbaka nu först i sommar.

Text och foto:

**Mona Söderman**

mona.soderman@sydin.fi  
06-7848 745

**Zetor hela vägen**

Också i jordbruket har det blivit så att det bara är Zetor som gäller för familjen Bengsén. De har åtta olika traktorer som är igång inom lantbruket och på gården.

– Det är en traktor för varje ändamål, säger Bengt Erik Bengsén.

Sammanlagt har de ett 30-tal gamla traktorer utspridda i olika hus. I samlingen finns gamla "tuffare" än-

**STANS SNABBASTE TRYCKERI & REKLAMBYRÅ**

**Trycksaker får du från oss - stora som små!**

Ring eller maila  
info@presspoint.fi • susanna@insightgroup.fi

**PRESS POINT**

**insight.**

**RING: 050 4323961 eller 050 4323960**

TRYCKER OCH PLANERAD ALLT BROSCHYRER KUVERT  
ETIKETTER VISITKORT AFFISCHER VVKORT BLANKETTER MM

Välkommen och njut!

**CITY BRASSERIE**  
KÖK & DELI

**FARSDAG 12.11**  
Fira far med läcker barbequebuffé!  
Dukningar kl. 12.00 och kl. 14.00.

**JULTAPASKVÄLL 8.12**  
Julinspirerade smårätter och stämningsfull musik av Sanna Ek  
kl. 18.30–22.00.

**JULBORD 17.12**  
Välkommen och avnjut vårt hemlagade julbord kl. 12.00–16.00.

**JULFESTSERVICE & CATERING**

Linda 050-523 5477 • Kenneth 050-323 8856  
Närpesvägen 17, Närpes  
www.citybrasserie.fi • info@citybrasserie.fi

**CARFIX ROSENBACK**

Nämnäs  
Tel. 040-594 0359  
E-post: patrik.rosenback@hotmail.com

**Med 13 års erfarenhet från märkesverkstad**

- Krockskadereparationer /målarbeten
- Vid försäkringsskada 20% rabatt av självriskan
- Service på alla bilmärken
- Vindrutebyten/stenskottsreparationer
- Felkodsläsning/-radering
- Polering och vaxning av bil
- Ceramic Pro 3 års lackskydd
- In- och utvändigt tvätt av bil

Min verkstad är nu öppen alla vardagar kl. 8-17 och övriga dagar enligt överenskommelse!  
Patrik Rosenback

Välkommen alla gamla och nya kunder!





Eero, Pasi och Marko Enberg utgör Emp-Combine som säljer fordon från Lålby över hela landet. FOTO: ANDERS BERGVIK

■ EMP Combine söker upp fordonsojekt i utlandet, tar hem dem till Lålby och säljer vidare. Nischat i stället för volym är företagets motto.

# Förser landet med lastbilar från Lålby

EMP-Combine utgörs av Eero Enberg samt sönerna Pasi och Marko. 2001 köpte de gamla Shellstationen i Lålby och nuvarande firma såg dagens ljus 2004.

I dag står företaget på två ben.

Försäljningen av begagnade lastbilar och specialfordon är det stabila benet. Via nätet söker de intressanta objekt i Europa som de antingen fysiskt

hämtar på plats och ställe eller så levereras de med fartyt till Helsingfors.

– Och nog har nätet underlättat arbetet enormt. Tidigare reste vi runt själva på jakt efter fordon – det blev många kilometer, minns Eero Enberg.

#### Bättre tider

Företaget har även utarbetade kanaler till pålitliga af-

färskontakter runt om i stora delar av Europa, vilket underlättar eftersom de vet att de får vad som lovas.

Enbergs märker en tydlig förbättring i efterfrågan, och rider som många andra företag på landets för tillfället spirande framtidstro tack vare en tydlig konjunkturförbättring.

– Bättre tider återspeglas även i ökad fordons- och bilförsäljning, säger Pasi Enberg.

#### Från Hfrs till Utsjoki

Och det är inte via volymförsäljning företaget drivs, vil-

ket kan vara svårt för en liten aktör.

– Vi satsar på specialtransporter som sopbilar, olika sug- och vattentryckstransporter och vidare, säger Marko Enberg. Man måste hitta sin nisch – vad som är lönsamt och för oss är det inte volym.

– Vi har en liten organisation – då klarar man sig, flikar Eero Enberg in.

Då betyder inte heller det geografiska läget, långt från tillväxtcentra lika mycket.

Företaget har hela landet som marknadsområde och har sålt fordon till Helsingfors i söder och Utsjoki i norr.

Köparna kommer långväga i från på jakt efter speciella objekt.

Samtidigt har de under åren lärt sig vad kunderna vill ha, det ska vara kända märken som det är lätt att hitta reservdelar till.

#### Hyr ut liftar

Sedan 2008 hyr företaget även ut mindre grävmaskiner, olika typer av skyliftar med mera, både till företag och privata. Det är företagets andra ben.

– Företag vill inte dra på sig en utrustningspark där delar bara används sporadiskt och

många av våra kunder är företag som är tillfälligt i Kristinestad och utför olika arbeten och känner att det är förnuftigare att hyra in maskiner än att släpa hit egna.

Även stugägare som ska måla om sina hus har hittat till Lålby och hyr skyliftar för ändamålet.

– Vi tror på vårt koncept och ser ljus på framtiden, säger Eero Enberg, som medger att det kanske är han som är vd. – Fast här gör alla allt.

#### Anders Bergvik

anders.bergvik@sydin.fi  
06-7848 731

**Bättre tider återspeglas även i ökad fordons- och bilförsäljning.**

PASI ENBERG

**FÖRETAGSAMMA SYDÖSTERBOTTEN**

(26.10.2017) är en temabilaga från tidningen

Syd-Österbotten. Tidningen delas ut till alla hushåll i Kaskö, Korsnäs, Kristinestad, Malax och Närpes.

Ansvarig redaktör: Mats Ekman

Annonsförsäljning: Yvonne Svartbäck

Ombrytning: Cecilia Udd

Tryck: Botnia Print, Karleby

På webben: finns som gratis e-tidning på

www.sydin.fi.

Kontakta Syd-Österbotten: redaktion@sydin.fi, annonser@sydin.fi, pren@sydin.fi



ÖSTERBOTTENS FÖRMÅNLIGASTE TELEFONI-TJÄNSTER FINNS HOS JNT. DITT 06-NUMMER FÅR DU SÄKLART BEHÅLLA.

# RING BILLIGT!

**PRIVATPERSON**

Kontakta oss på tel. 06 786 8222, via kundbetjning@jnt.fi eller www.jnt.fi/multivoice

**FÖRETAGARE**

Kontakta oss på tel. 06 786 8200 eller via foretagslosningar@jnt.fi



**FÖR ÖSTERBOTTEN**  
Bredband, TV, Telefoni och IT-tjänster för Österbotten.  
www.jnt.fi

## AKU SLÄPVAGNAR/ TRAILERS

Skandinaviens mest köpta.



Kvalitet till bra pris.  
Stort urval i lager.

www.mrmotors.fi

**mr.motors** Korsnäs 06-364 1102  
www.mrmotors.fi Vard. 8-18, lö 9-12

Läs!

SYDIN

## KÖPES

MF och Sampo skörde-tröskor, 2,5 m såmaskiner, traktorkvarnar, Belarus traktorer, balmaskiner, lindare, sidoräfsor, 2-, 3- och 4-skäriga plogar m.m.

Tel. 045-8865152

## FÖRETAGARE KÖP ERA JULKLAPPAR FRÅN OSS!

Olika julkassar med delikatesser från 19,90€  
Mera info på www.kottdisken.fi



Öppet må-to 9-17, fr 9-18, lö 9-13  
Köpingsvägen 11, Malax. Tel. 050 572 7115

Behöver du hjälp?

Vi erbjuder tjänster inom:



**-15% rabatt**  
på fönstervätt

Gäller t.o.m. 30.11.17 (1 gång/kund)

### STÄDNING

- Fönstervätt • Veckostädning
- Storstädning • Flyttstädning
- Golvboning • Golvvård

### TRÄDGÅRD

- Trimning • Lövräfsning
- Häckklippning • Beskäring
- Sägning av buskar & träd

Kom ihåg hushålls-avdraget **-50%**

### FÖRSÄLJNING I VÅR AFFÄR

- Städartiklar • Tekniskt • Cyklar

### SERVICE

- Fastighetservice
- Tillsyn av sommarstuga

Närpesvägen 32 • Tfn 040-542 2283, 040-511 4665  
sofia.ek@hus-tradgardsservice.fi  
www.hus-tradgardsservice.fi

Stort urval av **Tarkett** MATTOR  
finns i 2, 3 och 4 m bredd

- Golvlägningsarbeten
- Kakel- och klinkerarbeten
- Tapetsering, målning
- Golvslipning

Vi utför flytspackling på större ytor

**NYA GÅNGMATTOR inkommit**  
Svenska köksmattor i plast- och boucle  
Hallmattor bredd 80 cm

Öppet: Måndag-fredag 9-17  
Lördag 10-14



**Sydbottens Golv**  
Ringvägen 27  
Kristinestad  
Tel. 06-221 1495,  
0400-260965, 06-224 2062.  
www.sydbottensgolv.com



## Öströmin Perunatuote Oy

Pakantie 12, 64440 Metsälä, p. 06 222 9586  
www.ostrom.fi



## I SYDÖSTERBOTTEN

### MÅNDAG 6.11

**kl. 14 på Jungman, Kristinestad**  
Mikael Sjövall: "På strövtåg i de estländska svenskbygderna – Om det svenska språket och den svenska kulturen i Estland". Kaffeservering.

**kl. 19 i Felenska huset, Kristinestad**  
Svenska dagens fest Festtälare Mikael Sjövall. Kaffeservering.  
Arrangör: Svenska Odlingens vänner

### TISDAG 7.11

**kl. 9.30 i Bladhskas gården, Kaskö**  
Pannkakstårtan, Wasa Teaters sagostund. För 1-10-åringar. Anmälningar till Luckan!

**kl. 13 på Luckan i Närpes**  
Mikael Sjövall: "På strövtåg i de estländska svenskbygderna – Om det svenska språket och den svenska kulturen i Estland". Kaffeservering.

**kl. 15 på Luckan i Kaskö**  
Mikael Sjövall: "På strövtåg i de estländska svenskbygderna – Om det svenska språket och den svenska kulturen i Estland". Kaffeservering.

### ONSDAG 8.11

**i Skogsdungens daghem, Närpes kl. 9.30 & kl. 10.30** Teater Taimine: "Pussas på riktigt" för 2-6-åringar. Anmälningar till Luckan!

**kl. 10 - 15.30** Kulturfonden, KulturÖsterbotten, Aktion Österbotten och Bildningsalliansen informerar i Kristinestad. Boka tid från Luckan!

### TORSDAG 9.11

**i Härkmeriskolan kl. 10.00 & 11.30** Åbo Svenska Teater: Par Avion för 6-12-åringar. Anmälningar till Luckan!

### FREDAG 10.11

**i svenska församlingshemmet, Kristinestad kl. 18.00** Fotojournalisten Sofia Jern berättar om sin nya fotobok som behandlar gatubarnen i Kenya. Hennes foton har blivit belönade av världens största fototävling. Detta arrangeras i samarbete med Kristinestads svenska församling, Vänstugan Primula och Luckan.

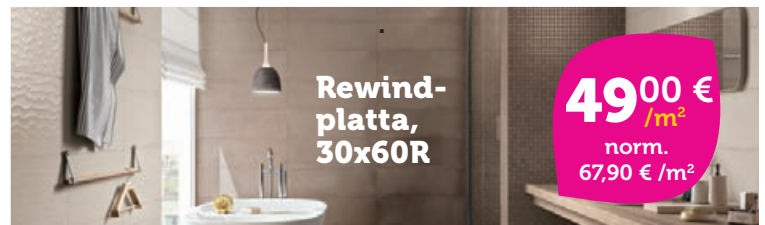
**6-12.11 Språkbad i simhallen i Kristinestad.** Fritt inträde till alla evenemang! Varmt välkommen!



Mera information  
www.svenskaveckan.fi  
044 750 3231

sydosterbotten.luckan.fi

Du som går i inredningstankar  
**Kom på vår inredningskväll 2.11 kl. 17-20**

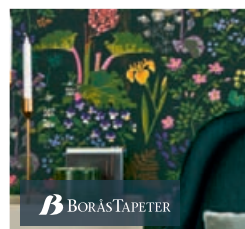


Rewind-platta, 30x60R

**4900 € /m<sup>2</sup>**  
norm. 67,90 € /m<sup>2</sup>

Parla Soprano Loft-ekparkett 3-stav, vitlas.

**2790 € /m<sup>2</sup>**  
norm. 33,50 € /m<sup>2</sup>



Scandinavian Designers II alla modeller

**5900 € /rl.**  
norm. 78,00 € /rl.

Vintro Supreme-väggfärg



**5990 € /burk**  
2,5 l (23,96 €/l)  
norm. 68,50 €

Ta med ritningar etc. på inredningskvällen så hjälper vi dig med allt från planering till materialval och montering.

Erbj. i kraft under november 2017 så länge varorna räcker. Frakt kan tillkomma.



## Närpes Golv

Tegelbruksvägen 6, 64200 Närpes.  
Öppet: Må-fr 07.30-17, lö 9-13  
Tel. 06 22 42 305/06 22 42 310

Värisilmä hjälper.

www.narpesgolv.fi





■ "Huden är högintressant" säger Nina Lähdemaa. Dermatolog är hon ändå inte, däremot en grafisk designer som specialiserat sig på bildbehandling.

# Startade eget för att utvecklas

Nina Lähdemaa sitter i sitt kontor som numera är beläget i hennes, sambon Tom Forsmans och femåriga dottern Annis hem i Kalax. På skrivbordet ligger tidningar och visitkort, ett bildredigeringsprogram syns i datorskärmen.

Det var den sjätte mars som hon började kalla just det här rummet för kontor. Från och med då var hon inte längre vanlig lönearbetare utan egenföretagare.

Heltidsarbetet som grafisk designer på Dermoshop i Korsnäs innebar långa arbetsdagar och många arbetsresor och efter tio år på samma arbetsplats kände hon att det var hög tid för förändring.

–I en kreativ bransch är det nog läge att förnya sig efter en så lång tid. Jag har ett be-

hov av att förnya saker. Annars blir jag blind, går i ett och samma spår. Man förlorar sin själ. Jag vill utvecklas, satsa.

## Specialist på bilder

Som grafisk designer är arbetsuppgifterna många och varierande. Nina Lähdemaa har under sina sjutton år inom branschen hittat sitt kall och det är behandling av bilder.

–Från första början undvek jag bildbehandling. Det var så svårt. Jag förstod inte. Ingen kunde peka finger och säga att "så ska du göra". Alla bilder är unika.

Att arbeta med bilder innebär inte enbart jobb framför datorn och bildbehandlingsprogram utan är en lång process. Det gäller också att medverka på och pla-



Nina Lähdemaa är specialist på bildbehandling. En del av bilderna som hon behandlar trycks på papper, en del publiceras online.

nera fotosessioner, att komponera och styla bilderna – bland annat.

–Men vid exempelvis produktfotograferingar stylar man inte så mycket. Då gäller det mer att ta fram kunskapen om materialen och om produkternas egenskaper.

Hon måste ständigt föra dialog med fotografen och upp-



dragsgivaren.

–I en bra produktbild ska allt synas. Bilden ska vara så tydlig, vacker och verklig som

möjligt.

**Tryckteknik intresserar**

Trycktekniken är även den en

hel vetenskap i sig självt – en vetenskap som Lähdemaa fattat tycke för.

Man måste förstå hur och

**Jag har ett behov av att förnya saker. Annars blir jag blind.**

NINA LÄHDEMAA

**sydmedi**  
- Lokal omsorg

### Hos oss kan Du få:

- Hälso-och sjukvård, för såväl vuxna som barn
- Körkortstyg, sjömansstyg, T-intyg m.fl.
- Årskontroll av blodtryck, hjärta, diabetes, astma mm.
- Laboratorieprov, hjärtfilm, lungkapacitet, diagnostisering av sömnapné osv.
- Vaccinationer (även fästingvaccin)
- Gynekologisk undersökning (inkl.ultraljud+PAPA) till specialpris i november
- Små kirurgiska ingrepp, ex. borttagning av födelsemärken
- Specialläkartjänster (ortoped, kardiolog, lungläkare, gynekolog)
- Psykolog Lasse Varhama
- Psykoterapeut Christina Lintamo
- Företagshälsovård

**Tidsbokning : 06-7812080**

må-to kl 8-16, fre kl 8-15

För mer info se [www.sydmedi.fi](http://www.sydmedi.fi).  
Du hittar oss också på Facebook.

**Stenbackens Service**

Städ- och hushållsnära tjänster

- Veckostädning
- Grovstädning
- Flyttstädning, även packningshjälp
- Hushållsnära tjänster som led-sagning, butiks- och apoteksärenden, matlagning etc.

Ta kontakt för mer information: Tina Krook 040 1775595  
[service@stenbacken.one](mailto:service@stenbacken.one)

### För din säkerhet

Även för privathushåll

**MTP Syd Ab**

Tel. 020 761 6370

[www.mtp-suupohja.fi](http://www.mtp-suupohja.fi)



- Alarmmottagning
- Alarmtryckning
- Distriktsbevakning
- Stationär bevakning
- Värde-transport
- Ordningstjänster
- Säkerhetsskolningar

Försäljning och installation

Inbrottsalarsystem • Kameraövervakning

• Trygghetstelefontjänster

**Trevlig Höst!**

**TEBOIL**

Lunch alla dagar  
kl. 10.30-16.00

Pizza fr. kl. 16.00

À la carte

Välkomna!

I ♥  
TEBOIL

**Strandhovet**

Öppet kl. 06.00-24.00

Närpesvägen 621, 64200 Närpes. Tel. 06-224 2109.





Att behandla ett foto kan ta allt mellan en timme till flera dagar, berättar den grafiska designern Nina Lähdemäa.



Finlandssvenska jakttidningen Trapper har genomgått en layoutförändring och den står Nina Lähdemäa bakom.

betar med ljus. Allting handlar om ljus egentligen. När man fotar till exempel ansikten försvinner massa detaljer. – Ansikten är jätteutmanande och huden högintressant. Där gäller det att jobba med ljus. I make up-världen pratar man om "strobing" och "contouring", jag jobbar med samma saker men gör det digitalt.

Lähdemäa arbetar främst med större projekt och helheter och inte enbart med bildbehandling utan också med grafisk layout i stort: däribland att ta fram nya logon, ombrytning och att forma nya grafiska profiler.

Hon samarbetar bland annat med sin tidigare arbetsplats Dermoshop och med större industriföretag i Vasa genom fotografkontakter. Hon håller också i trädar- na för layouten i en finlandssvensk jakttidning.

Av det nya Vasaföretaget Katinka Kreative, som är specialiserat på att utforma visuella helheter för företag, får hon en del uppdrag. Hon är en del av företagets landsomfattande kontaktnät med specialister inom branding, innehålls-

produktion och design management.

**"Är en presterare"**

Under intervjuens gång nämner Nina Lähdemäa inte bara en gång tankar om hur hon vill vara effektiv och högpressterande, om hur hon vill utvecklas och ständigt höja sina trösklar.

– Jag är en presterare och det vet de flesta som känner mig. Inget är bra nog.

Hon trivs som egenföretagare och börjar känna sig bekväm med byråkratin och de administrativa uppgifterna som till en början var utmanande. Hon är glad att hon vågade sadla om.

Nu vill hon satsa ännu mer och ställer in sikten på att utvidga sin kundkrets med bland annat reklambyråer och andra typer av innehållsproducenter.

– Nu känner jag att mina rutiner, tjänster och mitt kontor fungerar. Jag har ordning på mina timmar så att jag kan ta på mig ännu mer jobb.

Text och foto: **Malin Bylund**  
malin.bylund@sydin.fi  
06-7848 703

varför ett fotografi skiljer sig från verkligheten, vad som händer när motivet blir digitalt i kameran och sedan över-

förs från kameran till datorn, när det slutligen går i tryck och så vidare. – Ju fler bilder jag redigera-

de och såg resultatet på papper eller skärm, desto mer började jag förstå. Trycktekniken är jätteintressant.

**Ljuset viktigt**  
Ljuset är A och O när det kommer till just fotografier. – Jag brukar säga att jag ar-

**ElectroTeam Oy**  
NÄRPES



Nu också luftvärmepumpar från oss!

Av Tukes godkänd luftvärmepumpsinstallatör

**ÄR DU I BEHOV AV:**

- Elinstallationer och elplaneringar till ditt hem, din sommarstuga eller till industrin?
- Datanätsinstallationer?
- Larm och PLC-styrningar?
- Växthusbelysning?
- Servicearbeten på elinstallationer och till industrin?
- Elmaterial? Kan köpas från vårt lager!

**KONTAKTA DÅ OSS!**

Tegelbruksvägen 4b Tfn: 06-2241110 Jonas Krook 050-5392585  
64200 Närpes Bengt-Erik Österberg 0400-451615  
Roland Stortåg 045 - 51758141  
www.electroteam.fi  
info@electroteam.fi

**Bli medlem i**  
Kristinestads Företagare r.f.



**"det lönar sig"**

Info: ordf. Kirsi Rantatalo 040 516 8384

**ELINSTALLATIONER och -PLANERING**

- Elmaterial
- Datanätsinstallationer
- Växtbelysningsinstallationer
- Luftvärmepumpar
- Larm
- Kameraövervakning

Kontakta oss - vår yrkeskunniga personal utför jobbet snabbt och förmånligt



**Elhuset/Sähkötalo**

Närpesvägen 26 • Närpes • tfn 0500 361 779 • e-post: stefan@elhuset.fi  
www.elhuset.fi

**BOKA FÖRMÅNLIG BESIKTNING PÅ FÖRHAND!**

BESIKTNING TILL FÖRMÅNLIGT PRIS VID FÖRHANDBOKNING

FRÅN **29€\***

+ eventuella avgasmätningar

\*) Gäller förbokade person- och paketbilars periodiska besiktningar och inkl. Trafis myndighetsavgift 2,73€ (inkl. moms 24%).

A-Katsastus Kristinestad Hästhagsvägen 4 mån-fre 9-12, 13-17

www.a-katsastus.fi





■ Grunden lades i Ömossa på 1940-talet. Nu knackar fjärde generationen, 4-åriga Matti Hellman, på dörren till familjeföretaget som skjutsat barn i flera led fram och tillbaka från skolan.

# Har kört skolelever ett halvt

Birger Hellman började jobba som hjälpkarl åt en lastbilschaufför i Ömossa i slutet av 1940-talet vilket blev starten till Hellman transport som i dag rullar sex bussar.

Efter ett tag tog han körkort, köpte lastbil och började köra ved till Björneborg för att sälja den till hushåll och till hamnen.

Persontrafik lockade och Birger fick tillstånd av länsman att köra taxi. 1964 klev hustrun Raili Hellman in i firman som taxichaufför och samma år inleddes skolskjutsarna som ännu i dag utgör absolut största delen av verksamheten.

## Bussarna blir mindre

Raili och Birger körde taxi i 45 år, till 1996 innan sonen Jori Hellman tog över verksamheten. Efter det har taxiverksamheten avslutats och nu är det bara busstrafik som gäller. 2012 gick även Joris son Daniel Hellman in som delägare i företaget.

90 procent av omsättningen ligger i skolskjutsarna, där bussarna hämtar upp och kör hem skolbarn runt om i Kristinestad samt i Bötom kommun där man vann upphandlingen och började trafikera i höst.

Bussarna, den största med 22 platser, rattas av totalt sex chaufförer, inklusive Jori och Daniel.

– Vi har haft större bussar men inte tillräckligt med trafik, en stor buss måste rulla

dagligen och ha många passagerare, säger Jori Hellman.

Så i takt med att landsbygden krymper och vi blir färre blir även bussarna mindre.

– Det är många bolag på landsbygden som säljer bort de större bussarna som drar fyra gånger mer bränsle, och där reparationskostnaderna är mycket dyrare liksom försäkringarna.

## Korta kontrakt

Konkurrensen inom skolskjutsarna är tuff där upphandlingarna lockar många entreprenörer. Hellman transport har aldrig blivit utan kontrakt och har nu i över ett halvt sekel sett till så att barnen fått transport till sina lärosäten.

– Det har gått bra för oss och nu kör jag barnens barn till och från skolan, säger Jori Hellman.

Däremot skulle de önska längre kontrakt. I Kristinestad upphandlas skolskjutsarna vartannat år medan i exempelvis Sastmola gäller kontrakten i tre år plus ytterligare två optionsår.

– Det är givetvis tryggare. Kommunerna efterfrågar nya och säkra fordon, men en ny buss kostar kring 100 000 euro, och det går inte att betala bort på två år. Osäkerheten är helt enkelt större med korta upphandlingar, säger Jori Hellman.

– Men det har blivit bättre i Kristinestad, tidigare handlades skolskjutsarna upp år-



Jori och Daniel Hellman driver Hellman transport som kör barn i Kristinestad och Bötom fram och tillbaka från skolan. FOTO: ANDERS BERGVIK

ligen, säger Daniel Hellman.

## Fjärde generation

Resten utgörs av beställningstrafik där offerter på kortare och mer långväga resor räknas.

De senaste årens priskrig på passagerartrafik inleddes

med Onnibus, följda av andra bussbolag samt tågtrafiken som blivit allt förmånligare. Det har även inverkat på beställningstrafiken.

– Fördelen med taxi är förstas att det är raka vägen och inga stopp på vägen. Nu är nog botten nådd också för pri-

serna kommer att stiga igen.

Både Jori och Daniel har fötts in i företaget och det har handlat om bilar sedan de var små.

Daniel är i och för sig utbildad husbyggare men intresset för transportbranschen ledde till busskort när han fyllde 21.

– Det är intressant och man får ha mycket med folk att göra och samtidigt fungera som problemlösare. Det är mycket pusslande.

Och redan nu kan framtiden vara säkrad, när Daniels son, fyraåriga Matti, visat brinnande intresse och kan bli fjärde

## Nu kör jag barnens barn till och från skolan.

JORI HELLMAN



Våra tjänster:

- VÅRD OCH OMSORG
- HEMSJUKVÅRD
- AVLASTNING FÖR NÄRSTÅENDEVÅRDARE
- PALLIATIV VÅRD
- KONSULTTJÄNSTER

Kom ihåg hushålls-avdraget -50% TA KONTAKT!

Vi finns tillgängliga veckans alla dagar!

Mikaela Wikman  
050 3482 890  
Sofia Ek  
040 5422 283

Välkommen att fira med oss  
torsdag 2.11! Öppet kl. 10-20!

Massor med  
övertäckningar!

Angel's Syateljé firar 2 år  
Dress like Marie Närpes firar 1 år  
Närpesvägen 35



RANGS BYGG

040 562 8950

Nybyggen - Renoveringar

Bistro Café & Catering

"Husmanskost med det lilla extra"

Välkommen på  
LUNCH!

Buffén står dukad  
måndag-fredag  
kl. 10.30-14.30

Stor salladsbuffé

Dagenssoppa  
med hembakat bröd

Smakrika varmrätter

Dessert  
Kaffe

10€

Beställnings-  
restaurang

- 150 platser

- A-rättigheter

- Kabinett

Catering service  
- ni bokar festen  
vi fixar resten!

BOKA ER JULFEST HOS OSS  
ÄNNU FINNS NÅGRA  
KVÄLLAR KVAR!

Julmenyn finns att  
avhämtas från Bistro!

040-3575232  
Algotsvägen 2  
www.bistrocafe.fi



Höstnyheter!

GARDINTYGER  
ÄVEN JUL

Anlita vår  
syservice! Nya stickgarner  
till varma sockor

Tex-center

Corner, Krs tel. 06-2211922  
Må, on-fr 10-16.30, lö 10-14

Nerkapade  
växthusrör  
köpes

Tel 045-886 5152



sekel



**Boka bord till vår populära farsdagslunch!**

**Farsdagslunch**  
på Hotel Red & Green 12.11

**Red Green** Bordsbokning 06-8238 400  
Närpesvägen 16, Närpes  
www.hotelredgreen.fi

Datorer  
Tillbehör  
Service  
www.tawi.fi  
**TAWI**  
06-2241908  
info@tawi.fi  
Teigelbruksvägen 5, Närpes

**Husqvarna**  
**Jonsered**  
PROFESSIONELLA  
SKOGRÖJARE

Husqvarna 545FX eller  
Jonsered FC 2245  
2,2 kW 8,2 kg  
**Till specialpris**  
**MOTORSÅGAR**  
för vedhuggning  
och gallring  
fr. **399€**  
Husqvarna 439

**MASKINSERVICE**  
**M. SÖDERMAN**  
Närpes, tel. 224 1020  
Lördagsöppet 9-13

**Inred din dröm**  
**Sisusta unelmasi**

**BOSTADSMATTOR**  
TARKETT och GERFLOR

2 m från **12€ m**  
4 m från **16€ m**

**ETT PARTI LAGERTAPETER**  
SÅ LÅNGT LAGRET RÄCKER

**-20%**

Nyhet  
**BORÅSTAPETER**

**Sjöbloms Golv**  
Tallbackvägen 2, Närpes, 0500-366 924, 050-566 4014  
Öppet: må - fre 9-17, lö 9-13, www.sjoblomsolv.com

Skydda din företags-  
verksamhet med en  
rätt dimensionerad  
försäkringslösning!

Med Folksam's företagsförsäkring kan du försäkra såväl ditt företags egendoms- och verksamhetsrisker som personrisker och på så sätt bygga upp en försäkringslösning som passar just ditt företags behov.

www.folksam.fi

**Folksam**

**BILTVÄTT, VAXNING OCH STÄDNING**

Närpes  
Nixvägen 28  
bakom ST1

040-1490880  
**Car wash & Car beauty**

Öppet: Måndag-fredag 10-18, lördag 12-16

**Pihla**  
Säkert bra

Pihla kvalitetsfönster och -dörrar enligt gamla mått. Också monterade samt med finansiering.  
Ta kontakt

Pihla återförsäljare  
KAJ LAAJA, T:mi Kaj Laaja F:ma  
044-332 2485, laajakaj@gmail.com  
www.pihla.fi

**GROUPLAUTO TOP TRUCK** **ad**

**PÅLITLIG SERVICE OCH REPARATION AV LÄTTA OCH TUNGA FORDON**

- Intervallservice • Snabbservice
- Reservdelar • Feldiagnoser
- Service på luftkonditioneringsanläggningar
- 4-hjulsinställningar
- Krockskadereparationer och bilmålningar
- Vaxning och inredningstvätt
- Ersättningsbil • Montering av alkolås

**KRS AUTO CENTER**

**SOS** 24H BÄRGNINGSSERVICE  
0400-563 855

Kristinagatan 32, 64100 Kristinestad  
Tel. (06) 2213010 Fax (06) 2213014,  
24 h BÄRGNINGSSERVICE 0400 563 855

ISO 9001  
Certified  
Company

**KÖR SÄKERT LÄNGRE**

**MICHELIN**  
**X-ICE NORTH**

LIVSLÄNGD **+20 000 KM**  
jämfört med konkurrenter<sup>(1)</sup>

**MICHELIN**  
The better way forward

**Pjelax Ringservice**  
Kristinestadvägen 935  
64250 Pjelax  
041 441 6080  
pjelax.ringservice@pjelax.fi  
Lördagsöppet 9-13

**RENGAS CENTER**

generationen Hellman som kör skolelever.  
-Han följer redan med i bilen, tvättar och hjälper till med "skruvase".

**Anders Bergvik**  
anders.bergvik@sydin.fi  
06-7848 731

**VAATEKAUPPA SARI KLÄDBUTIK**

**FREDAG-LÖRDAG 27-28.10**  
**HÖSTDAGAR**

- Massor av nya gardintyger
- Inredningskuddar
- Höstkläder

Vi bjuder på korb och kaffe • **Paulas gardinservice!**

Nybrovägen 7 (f.d. Lappfjärds bibliotek)

Öppet: må, on, to, fr kl. 10-17, lö kl. 10-13, ti stängt

Tel. 0400 945 930



■ Det hör knappast till vanligheten att en affär på landet har en stor del av sina kunder utanför den egna kommunen. För KK-möbler är det en realitet.

# De säljer möbler vida omkring

Det började hösten 1983 för möbelfären KK-möbler i Närpes och man har sålt soffor, sängar och bord i över 30 år redan. Ska man hänga med så länge krävs det att man kan anpassa sig till vad kunderna vill ha.

–Det gäller att bredda sortimentet och hitta den rätta kvaliteten på produkterna. Servicen är också väldigt viktig, säger Kaj Komsi.

Det är Kaj Komsi som tillsammans med sin bror Max äger företaget. Man har tre anställda.

Även om verksamheten i det stora hela sett likadan ut under alla år har det skett en del förändringar. En sådan är den allt större betydelsen av olika upphandlingar. I dagsläget går en betydande del av KK-möblers försäljning till offentliga sektorn och företag.

–Det kan vara daghem, vi har haft flera ålderdomshem, företag. Och inte bara i Närpes utan också mot Vasahället, säger försäljare Pia Komsi.

Här handlar det inte enbart om att kunna sälja ett par sto-



Kaj Komsi börjar ha vanan inne med att sälja möbler. Han har hållit på i 34 år. FOTO: DANIEL NISSÉN

lar billigare än alla andra. En viktig del är också att planera vettiga helheter åt kunderna när de ska inreda ett rum eller ett helt hus.

–Arkitekten kan ha sina önskemål men ofta åker vi ut till platsen och sätter ihop en helhet. Personalen på stället kan till exempel då få provsitta stolmodeller och vara med i planeringen.

## Mest från Vasaregionen

Även om offentliga sektorn och företag blivit allt viktigare är det fortfarande privatkunderna som står för den största delen av försäljningen.

Och här avviker KK-möbler antagligen från ganska många andra affärer på landsbygden – en stor del av kunderna kommer inte bara från Närpes utan också längre ifrån.

Faktum är att försäljningen till privatkunder från andra orter är så betydande att den med råge överstiger den "inhemska" marknaden i När-

pes. Och då är det framförallt Vasaregionen kunderna kommer ifrån.

–Gratis hemleverans bidrar mycket, och att kunden får det färdigt monterat om de önskar.

–Kanske också det att vi har ett varierat utbud. Det är inte bara för det moderna hushållet utan vi försöker ha något för alla, och det vi inte har försöker vi ta in, säger Pia Komsi.

En viktig kanal för att hitta kunder utanför den egna regionen har varit olika mässor. KK-möbler deltar årligen i de mässor som ordnas i Botniahallen i Korsholm – senast för ett par veckor sedan.

–Kunder kan ha varit på en mäs sa för ett eller två år sedan och så minns de oss när de ska ha något och kommer hit, säger Kaj Komsi.

## Sammet utan bokhylla

Vad är det då folk köper i dag? Hur ser inredningstrenderna ut?

–Sammet är riktigt inne nu. Blått och grönt är höstens färger men grått är ännu storsäljare. Vitpigmenterad ek och metall är populärt. Vitt håller i sig, säger Pia Komsi.

En möbel som inte vill gå åt längre är bokhyllan.



Pia Komsi och Kaj Komsi får sälja soffor till kunder på både närmare och längre håll. En betydande del av KK-möblers kunder kommer från andra orter. FOTO: DANIEL NISSÉN

–Det är en trend att man inte ska ha bokhylla men jag tror att den lämnar bort helt och hållet. Inte ska man säga säkert men den har varit borta länge.

Det är den mer stilrena inredningstrenden som har drabbat den traditionella bokhyllan hårt i kombination

med att många inte har lika mycket böcker som tidigare.

–Det ska vara mycket mindre grejer i ett vardagsrum nu. Man samlar inte på sig lika mycket böcker och prydnadsaker längre, säger Kaj Komsi.

På senare år har det också blivit allt vanligare att privat-

## Blått och grönt är höstens färger men grått är ännu storsäljare.

PIA KOMSI

**ASÄHKÖ** AS

**Elplanering och -installation samt försäljning av elmaterial**

Jan-Peter Storlähls 0400 739002  
Mikael Storås 0400 807838  
jp.asahko@gmail.com  
Vasavägen 13, Lappfjärd

**Retex**

Dina avfallsproblem - vårt jobb! Sinun jäteongelmasi - meidän työmme!

24 h 010 421 4500 www.retex.fi

**WASATRADE** RENT SERVICE  
**JP Jensen Protect** www.jensenprotect.com

**MITSUBISHI ELECTRIC** *Changes for the Better*

**LUFTVÄRME-PUMPAR**

**NYA LN-SERIEN:**

- ✓ ny design
- ✓ nya färger
- ✓ miljövänligare
- ✓ bästa energiklass

**Kylservice K. Lillhannus**  
Kyl- och hushållsmaskinservice  
Lappfjärd. Tel. 0400 261 066.  
kyl.klill@gmail.com

**GRAVDEKORATIONER**  
Lyktor - olika modeller och storlekar

**Blomster Companiet**  
Corner Kstad, 06-221 2070  
Öppet: vard. 10-17, lö 10-14

Batteri-ljus till graven

**MÅNGSIDIGT OCH PROFESSIONELLT UTBUD**

Företagshuset Dynamo är näringslivets puls och betjäna företagare i smått som i stort. Bolaget erbjuder tjänster vid start och utvecklande av företag.

**enterprise DYNAMO**

- Närpesvägen 2, 64200 Närpes
- Tel. 06-2243620
- dynamo@dynamohouse.fi
- www.dynamohouse.fi





kunder vill ha en större helhet planerad. Man nöjer sig inte enbart med att köpa en ny soffa utan vill att hela inredningen ska passa ihop.

–Mer och mer blir det att folk kommer med ritningar eller så åker vi ut till stället och ser vad som passar och gör en planering, säger Kaj

Komsi.

**Daniel Nissén**  
daniel.nissen@sydin.fi  
06-7848 742

**BRANDSÄKERHET**

Försäljning, granskning och service av släckare samt försäljning av övrigt brandmaterial.

OY SERVICE KE-SA HUOLTO AB



Tel. 0400-866 500 040-727 1010

**NYHETER FRÅN NB!**

Halloweenmunk, -muffins och -mousetårta. Självständighetstårta och bakelse till höstens festligheter. Choklad-hallonmousetårta till farsdag.



**NB** Ab Närpes Brödfabrik  
Oy Närpiön Leipätehdas  
Tfn 06-3474 800,  
Nybrovägen 8 A, 64200 Närpes  
www.narpesbrod.com



**ALEKSER**

auttaa eteenpäin - för framåt

Bokföring och service inom ekonomiförvaltning traditionellt och elektroniskt

www.alekser.fi  
Oy Alekser Ab, Alexandersgatan 20, Kaskö  
gsm 044 7673 965 alekser@alekser.fi

**Jungman i november**

Lö 4.11. Allhelgonabrunch  
Sö 12.11. Farsdagsbuffé  
Fr 17.11. Tjango! Gipey jazz  
Fr 24.11. Julöppning

Boka bord!

Tel. 0400 234389  
jungman@jungman.fi

Avfalls och Slamtjänster  
Uthyrning av bytesflakar  
Uthyrning av flyttbara wc:n  
Dricksvattentransporter  
Frakttjänster, Styckegodskranar

Din lokala avfallstransportör

**NR** Närpes Renhållning **NR-Trans**  
Dejour 24h: 0500-562664  
tel: 06-2242494

– Städning  
– Gårdsarbete  
– Gårdskarlstjänster  
– Fastighetsskötsel  
– Renoveringar

Mökkitalkkarit  
ANDLIN  
Stugvaktmästarna  
mokkatalkkarit.andlin@gmail.com

Kristian Andlin 044 045 5522  
Pia Andlin 045 138 6649

**Överrock för olika tillfällen!**

Alcantara 125,-  
65% ylle 35% polyester 189,-  
Alcantara 160,-

**KLÄD**  
**Vilke**

Östra långgatan 44 C  
Kristinestad  
Tfn 0400 780 500

Vardagar 10-17  
Lördagar 10-13

**VARMT OCH SKÖNT**

VINTERKLÄDER  
OCH VINTERSKOR  
INKOMMIT.

URVALET NU SOM  
STÖRST!

VÄLKOMMEN!

**AQUATEX**  
TVÄTTERI - PESULA

Nya partier till  
**REAPRIS**  
Kom & fynda!

Högback  
Industrivägen 12, Närpes.  
Öppet må-fre 9-17.  
Tel. 06-2242626

**provenko**  
taloushallintopalvelut ekonomitjänster

pla.pitkakoski@provenko.fi tel. 090 340 2282 Kristinagatan 11 A 2 64100 Kristinestad

**WIKMANS AUTOSERVICE**



- Bilglas • Bildemontering •
- Bilmålning • Plåtarbete •
- Biluthyrning •

**Bilbärgning 24 h • Tel. 0500 660 835**

Tel. +358 (0)6 2242487 • wikman@tawi.fi • Nixvägen 31, 64230 Närpes st

**DÄCKMARKET**  
NÄRPES

EN LOKAL HANDLARE  
NÄRA DIG!

Continental

**IceContact 2**

På snö har Continental en exakt styrkänsla och ger säker körning. Däcket reagerar lämpligt snabbt på styrning, utan att överraska föraren med skarpa rörelser. Tekniikan Maailma 17/2017

Gislaved

Matador

Däck **B** Rengas

**06 347 3560**

Lördagsöppet



1:1 PLATS!

**Däckhotell**





Karl-Erik Hiipakka är stamkund på R-kiosken i Kristinestad. Den här gången köper han en tv-tidning och lokaltidning av Soile Hiisiö. FOTO: LOTTA SJÖBLAD

■ Kunderna, och det att en dag inte är den andra lik är det bästa med jobbet. Det är viktigt att kunna komma överens med alla, säger företagaren Soile Hiisiö som driver R-kiosken i Kristinestad.

# Gillar omväxlingen i kiosken

En hel del förändringar har skett under de nästan 30 år som Soile Hiisiö jobbat i R-kiosk. Utbudet och tjänsterna utvecklas. Kaffe har funnits med i 20 år.

Nu vill allt fler kunder också ha mellanmål, speciellt i stora städer. Enligt en färsk undersökning är R-kioskerna nu populärast bland dem som hämtar mellanmål – såsom hot dog och köttpiroger – då de för ett år sedan var på tredje plats. På större orter testas också självbetjäningsskassar.

–Salladsbarer, som redan finns i mataffärer, är också på gång. Den trenden kommer inte till Kristinestad, tror hon.

När Netflix och andra strömningstjänster kom och gjorde att man kunde börja titta på filmer och serier direkt slogs



Soile Hiisiö trivs med sitt jobb fast arbetsdagarna blir långa. FOTO: LOTTA SJÖBLAD

videoutyrningen ut.

I kiosken står sex spelautomater. I den gamla fanns endast en.

–Både tidningsförsäljningen och utbudet har också mins-

kat. Tidigare fanns fem moduler med tidningar och nio tre. Till exempel Keltainen pörssi, som vi brukade få upp mot 200 exemplar av på fredagar, finns inte längre i pappersform.

## Paket, kort, biljetter...

Paketservicen har kommit i stället. Till exempel kan man avhämta Matkahuolto-paket från kiosken.

Till utbudet numera hör också försäljning av bland an-

## Soile Hiisiö

- **Ålder:** 47
- **Jobbar:** företagare som driver R-kiosken i Kristinestad
- **Bor:** i Kristinestad
- **Familj:** sambo, vuxen dotter och första barnbarnet väntas.
- **Intressen:** läser mycket, det finns alltid något att göra i eget hus och trädgård.

nat prepaid-telefonkort, fiskekort, tåg- och konsertbiljetter. Pass kan avhämtas från kiosken.

–En viktig uppgift är att informera turister. Vi berättar till exempel var torget finns och delar ut kartor, säger hon.

## Lottoruschen har avtagit

Det finns många olika spel och dragningar ordnas varje dag.

Också kundströmmen har ändrats.

–Tidigare var det lottorusch på lördagarna men när affä-

rernas öppethållning förlängdes blev helgerna lugnare. Vi har 300–400 kunder per dag fast staden är liten och de kommer i en jämn ström. Det är nära medeltalet och fler än vad närmaste kiosker i Närpes och Teuva har, säger hon.

Kunder betjänas på båda inhemska och allt fler också på engelska. Kiosken har öppet 15 timmar vardagar och något kortare lördag–söndag.

Soile Hiisiö har två fast anställda men hennes arbetsdagar är ändå långa, i medeltal runt 55 timmar i veckan. Hon har inte ångrat att hon valde branschen, även om hon ibland önskar något lite lättare.

–Jag trivs, tycker om det jag gör och har jobbat här hela livet. Jag vill inte byta, om inte någon skulle försöka locka mig att bli färfarmare i Australien, skämtar hon.

## Anställd blev företagare

Soile Hiisiö började sin bana som sommarjobbare då försäljningen skedde genom

lucka och kiosken fanns i Kössin hallis hus vid Sjögatan. Nästa steg var en inomhuskiosk på 30 kvadrat i samma hus. Därifrån flyttade kiosken närmare torget, till Nord-ea-bankens hus och den lokal på 76 kvadratmeter, där den nu är.

När ägaren norska Reitan-gruppen beslöt att en del kiosker övergår till franchisekonceptet blev Pirjo Korpi-lahti hösten 2013 närings-sidkare i Kristinestad. Franchise betyder att företagaren får koncentrera sig på kundbetjäning och försäljning.

–Det är bekvämt då andra sköter marknadsföring och reklam, säger Hiisiö.

I tre år drev hon kiosken i Teuva och blev så företagare i Kristinestad då Korpilanti gick i pension. Pirjo Korpilanti kan fortfarande ibland ses bakom disken, hon hoppar in vid behov.

## Lotta Sjöblad

lotta.sjobladd@sydin.fi  
06-7848 798

**Tidigare var det lottorusch på lördagarna men när affärernas öppethållning förlängdes blev helgerna lugnare.**

SOILE HIISIÖ, KIOSKFÖRETAGARE





## HITTA ETT BÄTTRE SÄTT - VARJE DAG.

NTM (Ab Närpes Trä & Metall) i Närpes är marknadsledande i Norden och erövrar Europa med högteknologiska och -kvalitativa renhållningsfordon. Med stabilt utgångsläge från sin anrika släpvnagstillverkning och bilpåbyggnationer tillverkar företaget uppskattade kundspecifika lösningar för framtidens transportbehov.

NTM marknadsför, utvecklar och tillverkar högkvalitativa renhållningsfordon, släpvagnar, och bilpåbyggnader. NTM i Finland har dotterföretag i Sverige, Storbritannien, Tyskland, Estland och Polen. Försäljningen sker i Norden, Storbritannien, Tyskland, Ryssland, Baltikum, Polen, Holland och Österrike. NTM-koncernen har ca 600 anställda och omsätter ca 70 miljoner euro.

**WWW.NTM.FI**

## ALLT NÄRÄ HEMMET



### Närpes Torghuset Centrum

Kambvägen 2, 64200 Närpes  
lemminkainen.fi/torghuset





TYP	M <sup>2</sup>	FP. €	SKF.PR. €	VÅN.
2r+k+b	57,0	47 447	183 000	1
2r+k+b	57,0	59 447	195 000	2
3r+ku+b	76,5	53 073	235 000	1
3r+k+b	79,0	69 128	257 000	2
Bilstolplats			3 000	

Nu har du chansen att flytta in i Lemminkäins efterlämnade höghus alldeles i Närpes kärncentrum! Bostäder är inflyttningsklara. Hisshuset i fyra våningar är beläget vid torget i Närpes, med en affärlänga i ett plan längs torget. Energiklass C.

**BEKANTA DIG MED HEMMEN: [lemminkainen.fi/asunnot](http://lemminkainen.fi/asunnot)**

## Lemminkäinen

Lemminkäinen Talo Oy, Olympiagatan 16, 65100 Vasa  
tel 02071 58305, [asuntomyynti.vaasa@lemminkainen.com](mailto:asuntomyynti.vaasa@lemminkainen.com)

# Stemmas inredningsdagar

Fredag 27.10 kl 9-18, lördag 28.10 kl 10-14

Välkommen på hemmagjorda munkar och kaffe under fredag och lördag.

### LAKEUS DESIGN

LIUKUOVIKAAPISTOT



**MÄTTBESTÄLLDA** garderober till fabriks nettopriser. Montering och transport gratis på beställningar gjorda 27-28.10. **Fabriks representant på plats lö 28.10.** Planering och offert medan du väntar.

### Monika Limited Edition

hörnsoffa 2 + hörn + 3 234 x 294



**pohjanmaan**  
Inspired by Pohjanmaa - Since 1954

**1.950,-**  
(2.470,-)

Counter tyg, flera färger. Går att välja olika hårdheter i dynorna.

### Imattokymppi

- aito mattokauppa!

**Representant på plats under fredag**

**Parti Saana mattor** 140 x 200 mörkgrå **49,-** (85,-)

**Woodland matta** 133 x 190 **39,-** (69,-)

**Orion matta** med glansig lugg till moderna hem många olika storlekar t.ex.  
60 x 115 **29,-** (39,-)  
133 x 195 **119,-** (149,-)  
160 x 230 **159,-** (199,-)  
Nu även julröd

**Toronto dörrmatta** 50 x 80 Begr. parti **3,90/st.**

### Hilding Meri Plus kontinentalsäng

**HILDING**



160 x 200 **849,-**

Säng med pocketresår, kan väljas mellan 2 olika hårdheter. Separat för båda sidorna. Ben och bäddmadrass ingår.

### Oona modulsoffor -30 % fr. rmp priset



- soffgrupp  
- hörnsoffa  
- divansoffa  
- olika hårdheter på dynorna  
- flera armstödsalternativ

**1.138,-**  
(1.898,-)

t.ex. soffgrupp 3 + 2 från

### Kanerva matgrupp



Bord 160 + 45 x 100 + 6 stolar stolarna fås även beklädda

från **1.059,-**

**Nyhamn vitrin 419,-** **Nyhamn skänk 349,-**

+ många andra fina erbjudanden. Beställ nu så får du möblerna i god tid före jul **VÄLKOMMEN**

**Stemma Plus dyna + täcke 25,-**

**Parti dekorationsdynor 5,-/st**



### Inkommit nya tavlor och armaturer



Tavla 120x80 60,- Tavla 130x90 75,- 3 del tavla 50 x 150 149,-

Fråga oss om flexibel finansiering

**MÖBEL MIKAEL**  
Ringvägen 3, Kristinestad  
Tel. 06-2211500  
[www.stemma.fi](http://www.stemma.fi)  
Må-to 9-17, fr 9-18, lö 10-14

# Stemma

hemåt



■ Det är alltid intressant att tillverka olika saker, säger Mathias Senkas som ser ljusst på framtiden som företagare där han verkar på Yttermarkslätten i Närpes.

# Underleveranser ger företagare Senkas jobb

Visst har han hört att det inte går så bra för Finland.

– Jo, men här längs den öst-erbottniska kusten har vi ju klarat oss bra. Här finns jobb och här finns framtidsstro, säger 29-åriga Mathias Senkas.

Apropå jobb bjuder han på en filosofisk utveckling.

– För den som vill jobba finns jobb. I våra trakter är man van vid att jobba. Flera av dem som till exempel jobbar för släpvagns- och sopbilstillverkaren NTM har ett extra jobb hemmavid på kvällen. Det kan vara jordbruk eller något annat. Det är kanske lite Gnosjöanda här, fun-derar han,

Det tar en stund att gå igenom den långa industrihallen där han verkar.

– Jag börjar väl jobba kring åtta på morgnarna och slutar kring 20–21 på kvällen, säger han.

**Än semester då?**

– Jag ska ta ut semester snart, svarar han då.

Mathias Senkas har gått maskin- och metallinjen på Vocana (numera Yrkesakademien) i Närpes. Efter avklarade studier blev det militärtjänstgöring. Åren efter militären, 2008–2013, var han anställd på NTM.

– Jag jobbade på reparationsavdelningen. Där gjorde vi allt möjligt. Vi jobbade bland annat med hydraulik. Det vara en ganska lärorik period, säger Senkas.

**Företagarådra i släkten**

Företagsamheten finns inom släkten. Kanske var det den ådran som gjorde att han valde att bli egen företagare.

– Farfar Ave hade en smedja på gården. Pappa Leif-Erik tillverkar köksinredningar. Vi har också haft växthus och pälsfarm, berättar Mathias Senkas.

– Att vara företagare ger frihet. Å andra sidan har det också sin fördel att vara anställd. Då man har stämplat ut är man ledig resten av dagen.

Beredd att anställa är han inte i dagsläget.

– Hade jag en anställd skulle det gälla att kunna erbjuda



Mathias Senkas visar sin huvudprodukt, klämskydd för sopbilar.



Släpvagnen är made by Mathias Senkas. Han gillar att tillverka saker.

da jobb till 100 procent. Det skulle inte kännas bra att se en anställd gå med händerna i fickorna. Men fortsätter jobben att strömma in i samma takt som hittills skulle det finnas utrymme att anställa.

Men att ta steget och anställa känns ändå avlägset. Att ha anställda medför så mycket ansvar, säger han.

**Underleverantörsjobb**

Gång på gång under vårt samtal framkommer det att vi har att göra med en ung man som ser ljusst på tillvaron.

På ett bord står en rad metallföremål uppradade.

– Det är komponenter till



Att tillverka komponenter till sopbilar är något som sysselsätter Senkas.

sopbilar. Jag svetsar kanske 2000 per år, säger han.

**Man kan föreställa sig att det blir lite enformigt att svetsa ihop komponenterna. Borde inte en robot tillverka de där komponenterna i stället?**

– För att det ska löna sig med en robot borde det vara huvudsyssla. Men inte är det enformigt. Det är helt ok att tillverka de här komponenterna, säger Senkas.

Mitt på golvet står en stor släpvagn.

– Ja, jag har tillverkat den själv, säger han.

**Tillverkar klämskydd**

Det mest unika som Mathias Senkas tillverkar är klämskydd av plast för sopbilar. Klämskyddet ser till att den som arbetar med sophanteringen inte kommer i kläm.

– Jag köpte en CNC-fräs för

ändamålet. Att tillverka klämskydd är min huvudsyssla i dag, säger Senkas.

**Har du något fritidsintresse?**

– Arbetet är mitt intresse. Det är alltid intressant att tillverka saker, tillägger han.

Då vi går genom industrihallen ser vi ett par häftigare bilar. Ute på gården står en båt.

– Det är pappas, svarar han då.

**Hm. Inget intresse. Det sägs vara hälsosamt att ha något helt annat att syssla med som avkoppling. Har du verkligen ingen hobby?**

Då öppnar han dörren till ett litet rum. Inne i rummet står två motocrosscyklar. På väggen hänger skyddsutrustning.

– Det där är min hobby. Jag och en kompis brukar köra en med motocrosscyklarna i skogen.

Text och foto:

**Jan Ola Klåvus**

jan-ola.klavus@sydin.fi  
06-7848 738

**I våra trakter är man vana att jobba.**

**MATHIAS SENKAS**



■ Det är betydligt oftare äldre människor som har problem med trilskande datorer än yngre.

# Rycker ut då datorn pajar

Att det ligger till på det sättet är knappast någon större överraskning. För den äldre generationen är det då tur att det finns sådana som Stefan Holm som vet hur man får igång datorn eller smarttelefonen igen.

Det är ju inte alla som har en 12-åring i huset som kan fixa felet i ett nafs och som man nästan kan tro har fått den förmågan med sig i modersmjölken om man säger så.

Då Stefan Holm talar om äldre människor tänker han på åldergruppen 40-60+. Det är i varje fall folk i de åldrarna som oftast hör av sig till honom då de behöver hjälp med elektroniken. Själv är han 37 år.

–Jo, men det är väl så att yngre är mindre rädda för att testa och försöka reparera på egen hand, säger han.

–Utvecklingen har ju också många gånger varit den att man ska köpa nytt då något går sönder. Har man en dyrbar dator eller smarttelefon vill man kanske i alla fall kolla först om det är möjligt att

reparera apparaten, säger Holm.

Stefan Holm är Oravaisbon som flyttade till Närpes för kärlekens skull för sju år sedan. Nu är han småbarnsfar och är bosatt i Bäckby.

Det var ungefär för tre år sedan han startade sitt företag Next It. Tanken var från början att han till största delen skulle jobba med webbprojekt. Det blev mera och mera datastödjtjänster.

–Jag har datahjälp som arbetsnamn på mitt visitkort. Det handlar oftast om vardagliga datatjänster för privatpersoner och företag. Det kan också handla om uppgraderingar eller, nyinskaftning av datorer och telefoner. Jag säljer också produkter.

–En nisch är väl också att jag gör hembesök, tillägger Holm.

Stefan Holms kunder finns främst i Närpes, Kaskö och även lite i Kristinestad.

**Jan Ola Klåvus**

jan-ola.klavus@sydin.fi  
06-7848 738



Stefan Holm är beredd att rycka ut då någons dator har havererat. FOTO: JAN OLA KLÅVUS

**En nisch är väl också att jag gör hembesök.**

**STEFAN HOLM**

**Höstrea på klockor -20%**



**Nygårds UR·GULD**

Närpes, tfn 06-224 2022  
Må-fr 9.30-17.30, lö 10-14  
www.nygards-urguld.fi

**Maskinuthyrning**

**EMP-Combine Oy**  
045-1229073, 040-5131402

- Skylift Dino 12-18 m
- Saxlyft 8 m
- Minigrävare 1600 kg
- Minilastare 900 kg
- Markvibrator 90 kg
- Aggregat

**Bomlift diesel, 10-25 m**      **Saxlift diesel, 10-18 m**

**www.emp-combine.com**  
Gamla Vasavägen 14, Lappfjärd

VILL DU HA DIN "KLENOD" VÄRDERAD?

**KOM MED PÅ DEN FINLANDSSVENSKA ANTIKRUNDAN**

TISDAG 14.11 KL. 13  
Frans Henrikssonssalen  
Mitt i stan i Närpes

MEDVERKANDE:  
EXPERT MARIA EKMAN-KOLARI  
OCH  
ANTIHANDLARE BERNT MORELIUS



**SPF**  
SVENSKA  
PENSIONÄRSFÖRBUNDET

**JULFEST?**

Småföretagare, föreningar och andra intresserade boka bord till vår julfest med middag och program lördag 9.12 kl. 18-22

**LILLAJULSBUFFÉ**  
fredag 1.12 kl. 11-14

**STORA JULBORDSBUFFÉN**  
fredag 15.12 kl. 11-14

**RESTAURANG STENBRYTAREN**  
Korsnäs 06-364 1152 | www.stenbrytaren.fi



Kom ihåg att boka bord till Farsdagslunchen 12.11

**NI ÖNSKAR.. VI FIXAR!**

Det som inte finns i hyllan beställer vi.



**M**

**Nybos bybutik**  
Töjby 06-3647106  
• Må-to 8.30-17  
• Fr 8.30-18 • Lö 8.30-13



# I 120 år har vi förenat kunder med ett företagsamt Sydösterbotten. Och det fortsätter vi med.

**Malt**  
och  
**Potatis-  
mjöl**  
hos  
**August Backlund**  
Kalaks. 6507

Kaskö-Tidning  
28.11.1917

**Tillvarataget.**  
Ett  
**Vitt får**

märkt i högra örat, återfås hos  
4952 **K. J. Gullberg, Böle.**

Kaskö-Tidning  
3.11.1917

**SAMLA LAV.**

Centrallagets Matvaruavdelning köper renlav (fönstermossa) i obegränsade mängder.

**Landsbor!**

Alla som ha tillfälle därtill, böra genast gripa sig an med att insamla renlav. Genom att man erhåller tillräckliga mängder lav till kreatursfoder, blir man i tillfälle att använda värdefullare födoämnen för människors behov. Samla alltså lav så länge tillfälle därtill gives innan snön faller. Vänd er vid försäljningen av den insamlade laven till handelslaget på er ort. Handelslaget meddelar er prisen och ger er anvisningar för insamlandet.

**Handla ofördröjligen!**

Centrallaget för Handelslagen i Finland m. b. f.  
(T. A. 33139) **Matvaruavdelning.** 1638

Syd-Österbotten  
10.11.1917

**Kalv- och fårhudar  
uppköpes**  
till dagens högsta gångbara priser.  
**K. K. Aho, Kristinestad.**

Syd-Österbotten  
14.11.1917

**Kampanj!**

**PRENUMERERA  
PÅ SYDIN I TRE MÅNADER  
FÖR 40 EURO**

Du får papperstidningen, e-tidningen, hela sydin.fi med bland annat Historiska arkivet och Kundklubbens förmåner.



**Att prenumerera:**  
Gå in på [prenumerationer.sydin.fi](http://prenumerationer.sydin.fi) och fyll i SYDIN40 i fältet Kampanjkod och aktivera förmånen.

**Ring: Kundservice**  
tel. 06-7848 701  
vardagar kl. 8-12  
Priset är i kraft  
t.o.m 31.10.2017  
för nya kunder  
i Österbotten.



**SYD-ÖSTERBOTTEN**

Den läser  
du först

**120**  
år